

Nr 124.

Ankom till riksdagens kansli den 8 maj 1931 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av vissa utav Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under fjärde huvudtiteln, flygvapnet, gjorda framställningar m. m.

(1:a avd.)

Flygmateriel. 1:o) Ut i den till riksdagen avlåtna, den 3 januari 1931 dagtecknade propositionen angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1931/1932 har Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln (punkt 139 av det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag) föreslagit riksdagen att öka ordinarie reservationsanslaget till flygmateriel, nu 2,292,000 kronor, med 84,000 kronor till 2,376,000 kronor.

[139.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 252—254 av återopade statsrådsprotokollet.

Efter att hava redogjort för tidigare gjorda anvisningar under detta anslag har departementschefen anfört följande:

»Såsom av den förut lämnade redogörelsen framgår, hava utgifterna för underhåll av flygmateriel samt underhåll och förnyelse av bilar, motorcyklar och motorbåtar m. m. för innevarande budgetår beräknats till 1,492,000 kronor. För motsvarande ändamål har flygstyrelsen för budgetåret 1931/1932 äskat ett belopp av 1,790,000 kronor. Någon ökning av medelsanvisningen för det ändamål, varom här är fråga, synes mig emellertid icke vara oundgängligen erforderlig.

Vad härefter angår den för ersättande av materielförluster genom fullständiga haverier avsedda anslagsposten, vilken av flygstyrelsen beräknats till 1,195,000 kronor, finner jag mig icke kunna tillstyrka, att densamma upptages med högre belopp, än som motsvarar värdet av den under nästlidet budgetår på grund av totalhaverier kasserade materielen, eller 884,000 kronor.

Anslaget till flygmateriel bör sålunda i riksstaten för nästkommande budgetår upptagas med $(1,492,000 + 884,000 =) 2,376,000$ kronor.»

*Utskottets
yttrande*

Utskottet, som ansett sig böra godkänna den av departementschefen verkställda anslagsberäkningen, hemställer,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till flygmateriel, nu 2,292,000 kronor, med 84,000 kronor till 2,376,000 kronor.

2:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 141) får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingar, hemställa, Fallskärmar.
[141.]

att riksdagen må för anskaffande av *fallskärmar* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 148,500 kronor.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 144) att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m. för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 2,200,000 kronor. Engångskost-
nader för an-
skaffning av
flygmateriel
m. m.
[144.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 256 och 257 av återopade statsrådsprotokollet.

Uti tvenne likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *E. Trygger m. fl.* (nr 68) och den andra inom andra kammaren av herr *A. Lindman m. fl.* (nr 96) har hemställts, att riksdagen måtte till bestridande av engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m. för budgetåret 1931/1932 anvisa 3,100,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd sin framställning, får utskottet hänvisa till motionerna. Motioner.

Enligt den plan för flygvapnets uppsättning, som framlades för 1925 års riksdag, beräknades engångskostnaderna för materielanskaffning, byggnader m. m. till sammanlagt 18,000,000 kronor. Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning medgav riksdagen, att av nämnda belopp finge för utförande av för flygvapnets nyorganisation erforderliga byggnader m. m. redan under budgetåret 1925/1926 tagas i anspråk 4,000,000 kronor, att bestridas av vissa för byggnadsföretag vid armén reserverade medel, vilka befunnits obehövligen för därmed ursprungligen avsedda ändamål. Av återstående (18,000,000 — 4,000,000 =) 14,000,000 kronor beräknades 9,000,000 kronor — därav 8,470,000 kronor för materielanskaffning och 530,000 kronor för byggnader m. m. — komma att utgå under budgetåren 1926/1927—1930/1931 och 5,000,000 kronor, avsedda för materielanskaffning, under budgetåren 1931/1932—1935/1936. Kungl. Maj:ts
förslag.

Under anslagsrubriken »engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.» hava för budgetåren 1926/1927—1930/1931 anvisats följande belopp, nämligen

för budgetåret	1926/1927	.....	kronor	1,800,000: —
»	»	1927/1928	»	2,000,000: —
»	»	1928/1929	»	2,340,000: —
»	»	1929/1930	»	2,225,000: —
»	»	1930/1931	»	1,700,000: —

eller tillhopa kronor 10,065,000: —

Departementschefen har anfört följande:

»Ehuru sålunda den sammanlagda medelsanvisningen för ifrågavarande ändamål under nyssberörda femårsperiod överstigit den summa, som härför

beräknats vid utarbetandet av planen för flygvapnets uppsättning, har, såsom jag redan förut nämnt, flygmaterielbeståndet av olika anledningar icke tillnärmelsevis uppnått den planenliga omfattningen. Enligt vad i det föregående omförmäls, har jag vid sådant förhållande kommit till den uppfattningen, att med utökningen av flygvapnets personalorganisation bör anstå, varigenom för materielanskaffning kan avses ett större belopp än som eljest skulle bli valet.

Flygstyrelsen har, under återopande av vad ämbetsverket i ämnet anförut i särskild skrivelse den 30 augusti 1930, hemställt om anvisande å nästkommande budgetårs riksstat av 5,415,000 kronor till bestridande av engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m. Jag finner det ofrånkomligt att högst väsentligt reducera den sålunda äskade anslagssumman och föreslår i sådant hänseende, att anslaget för nästa budgetår upptages med 2,200,000 kronor.»

Utskottets
yttrande.

I avvaktan på resultat av de pågående utredningarna rörande flygvapnet har utskottet funnit det av Kungl. Maj:t äskade beloppet kunna något sänkas och anslaget för nästkommande budgetår begränsas till 2,000,000 kronor. Utskottet har alltså med hänsyn till det läge, i vilket denna anslagsfråga nu befinner sig, icke ansett sig böra tillmötesgå de motionsvis gjorda yrkandena.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, får sålunda hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å de av herrar Trygger m. fl. och Lindman m. fl. väckta motionerna (I: 68 och II: 96), i vad desamma skilja sig från utskottets förslag, till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

Personbuss
för 2. flyg-
kåren å
Hägernäs.

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 147) att för anskaffning av en personbuss för 2. flygkåren å Hägernäs för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 26,000 kronor.

[147.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 258 och 259 av återopade statsrådsprotokollet.

Med anledning av gjorda framställningar rörande åtgärder med hänsyn till rådande förlägningsförhållanden vid Hägernäs anbefalldes flygstyrelsen genom Kungl. Maj:ts beslut den 3 juli 1930 att verkställa närmare utredning rörande bland annat möjligheten att genom kronans försorg ordna erforderliga transporter för inställelse till den dagliga tjänstgöringen och återfärd därifrån för personal, som på grund av förlägningsförhållandena vid Hägernäs måst bosätta sig utom denna ort. Ifrågavarande utredning har av styrelsen avgivits i skrivelse den 22 augusti 1930. Sedermera har flygstyrelsen i sin skrivelse rörande flygvapnets medelsbehov för budgetåret

1931/1932 anført, att, enligt vad av berörda utredning framginge, erfordrades för möjliggörande av oförmälda transporter, utöfver de motorfordon, som för närvarande disponerades af 2. flygkåren, en buss, afsedd för 35 passagerare. Emellertid kunde ett sådant fordon icke trafikera den nuvarande vägen mellan Viggbyholm och Hägernäs, beroende på denna vägs dåliga beskaffenhet. Först efter färdigställandet af den planerade vägen å denna sträcka kunde detta fordon utnyttjas. På grund därav borde med anskaffning af den ifrågasatta personbussen anstå till slutet af år 1931. Kostnaden för en lämplig personbuss af angiven storlek beräknades till 28,000 kronor, och syntes detta belopp böra ställas till flygstyrelsens förfogande under nästkommande budgetår för tillgodoseende af förevarande behov. Flygstyrelsen hemställde på grund af vad sålunda anförts, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för anskaffning af personbuss för 2. flygkåren å Hägernäs för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag af 28,000 kronor.

Departementschefen har tillstyrkt flygstyrelsens förslag om anskaffande af en personbuss för det ändamål, varom här är fråga. Vad kostnaderna för bussens anskaffande beträffar, har departementschefen funnit desamma icke behöva beräknas till högre belopp än 26,000 kronor.

Enligt vad utskottet inhämtat, är frågan om anskaffning och användning af automobiler, motorbåtar m. m. vid flygväpnet för närvarande föremål för utredning. Enbart af detta skäl synas medel icke nu böra anvisas för anskaffning af ifrågavarande personbuss. Härtill kommer, att flygväpnet redan nu förfogar öfver en mindre bilbuss för flygkårens å Hägernäs räkning. Enligt vad utskottet har sig bekant, tages denna i anspråk för beredande af kostnadsfria resor för kårens personal mellan Hägernäs och Stockholm. Denna anordning synes utskottet knappast stå i öfverensstämmelse med gällande avlöningsförfattningar.

Under åberopande af det anförda får utskottet alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts förslag om anvisande af medel för anskaffning af en personbuss för 2. flygkåren å Hägernäs icke må af riksdagen bifallas.

Stockholm den 8 maj 1931.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

*Utskottets
yttrande.*

Närvarande: Se under utlåtandet nr 123.

Reservation:

vid *punkt 3:o*) (engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.) av herrar *Lindblad, Olof Olsson, Nilsson* i Malmö, *Asplund, Waller, Jansson* i Falun, *Törnkvist* i Karlskrona, *Eriksson* i Stockholm *Nilsson* i Örebro och *Ward*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Vid bedömandet av medelsbehovet under förevarande anslag för budgetåret 1931/1932 har utskottet ansett sig böra utgå från den beräkning, som ingick i 1925 års försvarsordning och vilken för nämnda budgetår upptog ett belopp av 1,000,000 kronor. Med hänsyn till att riksdagen efter år 1925 beviljat anslag till säkerhetsanordningar för flygmaterielen och då kostnaderna för nämnda anordningar utgå av ifrågavarande anslag, torde ytterligare 200,000 kronor böra ställas till förfogande. Utöver det belopp för ersättande för havererad materiel, som ingår i ordinarie anslaget till flygmateriel eller 884,000 kronor, synes i enlighet med flygstyrelsens beräkningar ett belopp av i avrundat tal 300,000 kronor böra ställas till förfogande för ersättande av materielförluster, uppkomna genom fullständiga haverier. Medelsbehovet i sin helhet torde alltså böra beräknas till $(1,000,000 + 200,000 + 300,000 =) 1,500,000$ kronor.

I samband härmed har utskottet velat framhålla den omständigheten, att vid den tidigare skedda anskaffningen av flygmateriel skol- och övningsmaterielen blivit mindre väl tillgodosedd och att mot beskaffenheten av nu befintlig materiel av detta slag befogade anmärkningar kunna framställas. Därest för utbildningen kommer till användning fullgod dylik materiel med så låg anskaffnings- och driftskostnad, som utan åsidosättande av fordringarna på personalens säkerhet lämpligen kan begagnas, lär den fördelen kunna ernås, att den dyrbarare krigsmaterielens användning kan inskränkas, varigenom avsevärda besparingar skulle uppkomma.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å de av herrar Trygger m. fl. och Lindman m. fl. väckta motionerna (I: 68 och II: 96), i vad desamma skilja sig från utskottets förslag, till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,500,000 kronor.»